

ORSZÁGOS MUNKAVÉDELMI ÉS
MUNKAÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Hírlevél

2011/2.

Tartalomjegyzék

1./ A társhatóságokkal közös „Téli vizsgálat” eredményei	3
2./ 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 2011. január 1-jétől hatályos módosításáról	12
3./ Jogszabály változások	26
4./ Helyreigazítás a 2011. 1. számban	28

1. Összefoglaló a 2010. december 1. és 2010. december 19. között lefolytatott

„Téli vizsgálat” eredményeiről az OMMF területén

A társhatóságok által meghatározott 2010. évi cselekvési terv alapján az APEH, az ÁNTSZ, az MGSZH, az NFH, az OMMF, valamint az ORFK és a VP szakemberei által a téli vizsgálat keretében lefolytatott 24 342 ellenőrzés közel 14%-a zárult valamilyen szabálytalanság megállapításával. A jogsértések súlyára tekintettel a hatóságok több mint 222 millió Ft bírságot szabtak ki.

A társhatósági együttműködés alapján meghatározott téli ellenőrzéssorozatban az OMMF **340 (fő) munkatárssal vett részt**, a 2010. december 1. és 19. között lefolytatott ellenőrzések Magyarország valamennyi megyéjében és Budapesten zajlottak. A 2010. évben lezajlott korábbi ellenőrzéssorozatokhoz hasonlóan az OMMF területi felügyelőségei önállóan folytatták le ellenőrzéseket a hatáskörünkbe tartozó ellenőrzési célterületeken és a társhatósági együttműködésben részt vevő szervezetek részéről felmerülő megkeresésekre igény szerint eljár.

Az ellenőrzések elsősorban a nagyobb gazdasági erőfölénnyel rendelkező gazdasági társaságok vizsgálatára, és egyben a hagyományos (Mt. szerinti) munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók szabályos foglalkoztatásának ellenőrzésére terjedtek ki.

Az OMMF vizsgálatai során **919 munkáltató** ellenőrzésére került sor, melyek **68%-a (625 munkáltató) esetében állapítottak meg a felügyelők valamilyen szabálytalanságot**, mely a tavalyi év hasonló időszakában lefolytatott ellenőrzési eredményekhez képest 6%-os csökkenést mutat. A vizsgálattal érintett 12 518 fő munkavállaló közül a **szabálytalanul foglalkoztatott munkavállalók száma 4 170 fő (33%) volt, melyből a 286 fő esetében feketefoglalkoztatás feltárására is sor került.**

Az OMMF által tervezett bírsághatározatok száma: 283 db
A tervezett bírságok összege: 37 364 000,- Ft
Tervezett munkaügyi bírságok száma: 230 db , összege 36 140 000 Ft
Kötelezésre szóló határozat: 40 db
Figyelemfelhívás: 10 db
Hiányosság megszüntetését előíró határozat száma: 300 db

<p>Felfüggesztő határozatok száma: 179 db - érintett munkavállaló: 500 fő - felfüggesztett munkaeszköz: 209 db - felfüggesztett tevékenység: 97 db</p>
<p>Eltiltó határozat száma: 56 db - eltiltott munkavállaló: 150 fő</p>
<p>Tervezett munkavédelmi bírság száma: 1 db, összege: 400 000 Ft</p>
<p>Szabálysértési bírsághatározat száma: 19 db, összege: 437 000 Ft</p>
<p>Helyszíni bírság száma: 33 db, összege: 387 000 Ft</p>

A célvizsgálat fogadtatása

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az előző évi ellenőrzések okán „felkészülve” várták az ezen időszakra vonatkozó ellenőrzéseket. A korábbi évek tapasztalatai alapján már számítottak a hatóságok ellenőrzéseire a karácsonyi vásárok területén, ennek következtében ezeken a területeken is egyre több jogkövető vállalkozással találkoztak a felügyelők. A munkáltatók és a munkavállalók a legtöbb esetben segítették az ellenőrzéseinket, a feltárt hiányosságok egy részét a helyszínen azonnal megszüntették. Kirívó és említésre méltó konfliktus helyzet az ellenőrzések során nem fordult elő.

Továbbra is az a tapasztalat, hogy az építőiparban tevékenykedő kisvállalkozók a legkevésbé együttműködők.

Társhatóságok együttműködésének tapasztalatai

A társhatósági közös ellenőrzések során ismét **kiemelkedő volt a rendőrséggel való együttműködés**, a társhatósági ellenőrzéssel vizsgált munkáltatók többségénél jelen voltak a rendészeti szervek.

Az összes feketemunkás 10%-át a közös vizsgálatok leplezték le.

A közös ellenőrzések során a hatóságok egymás iránt segítőkészek, céljuk minden esetben a közös ellenőrzések hatékonyabbá tétele volt. A közös ellenőrzésekben résztvevő hatóságok szerint, ez az ellenőrzési forma jellemzően segíti az együttműködő partnerek munkáját.

Összes társhatósági ellenőrzés: 153 (16%)	
Rendőrség :	73
VP	26
Fogyasztóvédelem	7
APEH	27
ÁNTSZ	7
MGSZH	4
Egyéb	6
<i>Munkavédelem és Munkaügy együtt 3</i>	

Ellenőrzési tapasztalatok – munkaügy

A munkaügyi ellenőrzés a vizsgált munkáltatók 51%-ánál talált munkaügyi jogsértéseket, amelyek az ellenőrzéssel érintett munkavállalók 36%-át érintették.

Munkaügyi ellenőrzések területi megoszlása	
Összes ellenőrzés	541
Építőipari vállalkozások	9 % (51 db)
Kereskedelmi vállalkozások	47 % (255 db)
Szálláshely, vendéglátás	20% (106 db)
Vagyonvédelem	7 % (37 db)
Feldolgozóipar (össz)	4 % (23 db)
Növényterm.;állattartók	1 % (5 db)
Egyéb	12 % (64 db)

Határozottan csökkenő mértékű a feltárt feketefoglalkoztatás (281 fő) és már nem is ez a leggyakoribb munkaügyi szabálytalanság: a szabályszegéssel érintett munkavállalók 21% -a dolgozott „csak” bejelentés nélkül.

A feketemunkások **ágazati megoszlási aránya**: annak ellenére, hogy a vizsgálatok ötöde esett az **vendéglátásra**, ebben a szektorban volt megtalálható **a bejelentés nélkül dolgozók 48 %-a**; e jogsértés részesedése csak 12 % volt a kereskedelmi vállalkozások körében, habár minden második ellenőrzés ezt a területet érintette; a munkaterületek, vásárok személy-és vagyónvédelmét ellátó vállalkozások esetében a feketefoglalkoztatás aránya 9% volt, az ágazatra eső ellenőrzések arányának megfelelően, ami 7%-ot.

A feketemunka **megvalósulási formája** a **legtöbb esetben a bejelentés nélküli foglalkoztatás**, illetve az egyszerűsített foglalkoztatási forma helyett **a munkáltatók inkább a részmunkaidőre történő bejelentést választották**, többnyire a teljes munkaidős foglalkoztatás leplezésére.

A feketefoglalkoztatás mellett már jellemzőbb jogsértés **a munkaidő-nyilvántartás hiánya**: ennek oka, hogy a munkáltatók a „jelenléti ív” vezetését a munkavállalókra bízzák, de azt már nem ellenőrzik, hogy az adott munkanapon ténylegesen kitöltik-e, illetve naprakészen vezetik-e a munkavállalók a nyilvántartásokat.

Gyakori szabálytalanság volt, hogy munkaidőkeret alkalmazása esetén a **munkaidőkeret kezdő és befejező időpontjáról a munkavállalót nem tájékoztatták**. A jogsértés alkalmas a részmunkaidőben történő bejelentés melletti teljes munkaidős foglalkoztatás és a rendkívüli munkavégzésre vonatkozó jogsértések leplezésére.

Egyes esetekben előfordult a karácsonyi ünnep miatt, egyrészt az, hogy a munkáltató a nagy forgalom miatt valamennyi munkavállalóját több napon keresztül foglalkoztatta pihenőnap kiadása nélkül, másrészt, hogy újabb munkavállalókat foglalkoztatott a megnövekedett forgalom miatt, azonban munkaviszonyukat elmulasztotta rendezni.

Ellenőrzésbe vont munkavállalók száma: 3 629 fő
Szabálytalansággal érintett munkavállalók száma: 1 317 fő (36 %)
Feltárt feketemunkás 281 fő (21 %)
Munkabérrrel kapcsolatos jogsértés: 371 fő
Munkaidő-nyilvántartás: 303 fő
Munkaidő, pihenőidő, rendkívüli munkavégzés szabályinak megsértése: 146 fő
Egyéb jogsértés: 216 fő

A célvizsgálat során a munkaügyi felügyelők nagy számban találkoztak olyan gazdasági társaságokkal, egyéni vállalkozókkal, amelyek munkahelyén a munkát nem munkavállalók végzik, hanem maguk a tulajdonosok, cégvezetők, vállalkozók, mivel - elmondásuk szerint - **munkavállalók foglalkoztatását nem tudják kigazdálkodni.**

Ellenőrzési tapasztalatok – munkavédelem

A 2010. évben végrehajtott „Téli vizsgálat” során ellenőrzéseink a magas kockázatú ágazatokra terjedtek ki, mint az építőipar és a feldolgozóipar, ahol több vagy összetett kockázati tényező fordul elő, amelynek következtében a munkavállalók veszélyeztetése gyakoribb.

Munkavédelmi ellenőrzések megoszlása
Összes ellenőrzés: 378db
Építőipar: 137 db
Feldolgozóipar: 241 db

Az ellenőrzött összes munkáltató (378) 92,6%-a nem tett eleget a jogszabályokban foglalt kötelezettségeiknek, amely 1%-os emelkedést mutat a 2009. évi ellenőrzés eredményéhez képest.

A jogszabályban taglalt kötelezettséget elmulasztó szabálytalansággal érintett munkáltatók (350) megoszlása a vizsgált két ágazatban az eltelt egy év alatt lényegében nem változott (2010. évben 92,6%, 2009. évben 91,5%).

Az ellenőrzött 8889 fő munkavállaló tekintetében vizsgáltuk a szabálytalansággal érintett munkavállalók (2853 fő) ágazati megoszlását, mely alapján megállapítottuk, hogy az arány tekintetében a változás csupán 1-1% a tavalyi év hasonló időszakában lefolytatott ellenőrzési eredményekhez képest, pontosan a feldolgozóiparban 1%-os csökkenés, az építőiparban 1%-os növekedés tapasztalható.

Építőipar

A célvizsgálat során ellenőrzött munkáltatóknál a legtöbb, szankciót is eredményező szabálytalanságot az építőipari tevékenységeknél tapasztaltuk. Ezt támasztja alá, hogy az összesen kiszabott szabálysértési határozatok 68,4%-a, illetve az összesen kiszabott helyszíni bírságok 66,6%-a az építőipari tevékenység során keletkezett.

A munkáltatók a helyszínen a kockázatértékeléseket, az egészségvédelmi terveket csak a legkritikább esetekben tudták bemutatni. Ezek a dokumentumok általában csak nagy építőipari vállalkozók munkaterületén volt megtalálható, ahol a munkavégzés helyszínén hetente több napot is eltöltő munkavédelmi koordinátorokat alkalmaztak.

Az építési munkaterületeken továbbra is azt tapasztaltuk, hogy a munkáltatói intézkedési körön szinte teljes mértékben kívül esik a munkavállalók zaj-, rezgés-, porok-, vegyi anyagok stb. elleni védelme. Az ellenőrzött munkáltatóknál többnyire hiányzott a teljes körű, a munkabiztonsági és munkaegészségügyi veszélyeket egyaránt feltáró kockázatértékelés, a hosszú távú, például a vegyi anyagok, zaj, rezgés stb. által előidézett egészségkárosító hatásokat általában figyelmen kívül hagyták. A munkavállalók egészségvédelmének háttérbe szorulását jelzi az is, hogy az egészségvédelmi tervből a munkaegészségügyet érintő részek hiányoztak, holott az előbbieken felsorolt többirányú expozíció lehetősége fokozott odafigyelést indokolna.

Változatlanul a legnagyobb gondot a le- és beesési veszély jelenti, a nem megfelelően kialakított kollektív védelem, illetve a munkáltató által ugyan biztosított, de nem előírászerűen használt egyéni védelem miatt.

A közepes és nagy építőipari munkáltatók által végzett építkezéseken javulás tapasztalható az állványok és a védőkoriátok kialakítása terén.

A közepes nagyságú építőipari munkáltatók építés kivitelezési munkaterületein jellemző szabálytalanságok közé tartozott a kollektív védelem terén, a hiányosan, illetve nem előírás szerűen kialakított állványok és védőkoriátok, az egyéni védőeszközök körében pedig az, hogy a munkáltató által biztosított fejtámasz sisakok használatát, munkavégzés közben, a munkavállalók sok esetben elmulasztják. Továbbá azokon a munkahelyeken, ahol szükséges volt a leesés elleni egyéni védőeszközök viselése, a munkáltatók többsége biztosította a megfelelő eszközöket (pl: test hevederzet, zuhanás gátló), de azok használatát sok esetben nem követelte meg, illetve a kikötési pontok helyét nem határozta meg.

Továbbra is gyakori hiányosság, hogy az építés kivitelezési munkaterületen a munkavállalók saját lábbelijükben (pl. sportcipőben) végzik munkájukat. Az ellenőrzött munkáltatók esetében jellemző volt, hogy nem biztosították a munkavállalók részére előírt védőlábbeliket.

A munkáltatók az egyéni védőeszköz juttatási rendjének szabályozását általában utólag bemutatták, de azok csak formálisak voltak, nem határozták meg teljeskörűen a munkavégzéshez szükséges egyéni védőeszközök körét. Az írásos szabályozásban több esetben nem jelölték meg a biztosítandó egyéni védőeszközök védelmi képességére, fokozatára vagy osztályára vonatkozó sajátosságokat.

Az építkezéseken használt különböző megmunkáló gépek állapota változó, pl. ritkán találni olyan asztali körfűrész, amely megfelelő védőburkolattal rendelkezik, vagy olyan hajlító gépet, amelyet biztonságosan üzemeltetnek.

Jellemző továbbá, hogy a villamos gépek villamos csatlakozó vezetékai, illetve a munkaterületeken használtak villamos hosszabbítók vezetékai sérültek, vagy szigetelőszalaggal javítottak. A földön vezetett villamos hosszabbítók vezetékait a legtöbb esetben nem látják el mechanikai sérülés elleni védelemmel.

A munkáltatók az áramütés elleni védekezésről és az érintésvédelmi felülvizsgálatokról rendszerint gondoskodtak.

Jellemző és ismétlődően visszatérő hiányosság, hogy a munkáltatók a felhasznált veszélyes minősítésű vegyi anyagok és készítmények (pl. festékek, ragasztók, oldószer) kockázatait nem mérték fel, sok esetben az alvállalkozók munkavállalói csak a konkrét munka elkezdésekor ismerték meg a felhasználásra kerülő veszélyes vegyi anyagokat. A felhasznált anyagok egészségkárosító veszélyeiről való tájékoztatásuk és a veszélyes anyag használatára vonatkozó munkavédelmi oktatásuk rendre elmaradt. A munkavállalók ezért nem voltak tisztában azzal, hogy milyen egészségkárosodás érheti őket a megfelelő megelőzés és az elvárható munkahelyi magatartás hiányában. Előbbiek súlyosan sértik a megelőzés helyes gyakorlatát. A munkavállalókat érő egészségkárosodás lehetősége rejtve marad, így a megfelelő, hatásos védelem (pl. egyéni védőeszközök megvásárlása és biztosítása) sem történhet meg.

A tetőszerkezeti ács munkák során végzett előzetes gombamentesítéshez felhasznált, vagy a korrózióvédelmi tevékenység során alkalmazott veszélyes minősítésű keverékek egészségkárosító hatásának kivédésére az ellenőrzött munkáltatók sok esetben mechanikai sérülés ellen védő kesztyűt vagy cérnakesztyűt biztosítottak, melyek a vegyi ártalmak ellen nem nyújtottak megfelelő bőrvédelmet.

A munkáltatók általában tisztában vannak a kedvezőtlen (hideg, vagy meleg) klímakörnyezetben történő munkavégzésre vonatkozó szabályokkal, de az ellenőrzött munkáltatók között is voltak, akik nem tettek eleget a szabadtéri, hidegnek minősülő munkakörnyezetben történő munkavégzésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak és a foglalkoztatottak számára nem biztosítottak meleg teát, pihenő-, melegedő-, illetve szociális helyiséget, holott az ilyen körülmények közötti munkahelyi megterhelés még a legjobb egészségi állapotú munkavállaló szervezetét is megviseli.

Feldolgozóipar

A célvizsgálat eredményei alapján a feldolgozóipari tevékenységgel összefüggésben került sor a legtöbb munkaeszköz használat felfüggesztésre. Ezt támasztja alá, hogy az összesen felfüggesztett munkaeszközök 62,7%-a feldolgozóiparban keletkezett.

A telephelyek felszereltségében, rendezettségében, munkavédelmi helyzetében igen nagy különbségek találhatók. A feldolgozóiparban található szabálytalanságok között jellemző a gépek, munkafolyamatok biztonságtechnikai hiányosságai.

A régi gépek állapotára jellemző, hogy a forgó, mozgó alkatrészeknél lévő védőburkolatok rögzítése nem megfelelő, illetve a védőburkolatok hiányoznak.

A fa illetve fémipari üzemekben lefolytatott ellenőrzéseinken sok esetben sérült szigetelésű valamint nyitott vagy hiányos burkolatú villamos berendezésekkel találkoztak az ellenőrzést végző munkavédelmi felügyelők.

Az élelmiszeripari munkahelyeken jellemző hiányosság, hogy a villamos berendezések külső hatások (por, nedvesség) elleni védelme nem megfelelő.

A villamos berendezések közvetett érintés elleni védelmét ellenőrző felülvizsgálatokat általában elvégeztették a munkáltatók. A felülvizsgálatokról készült jegyzőkönyvek szinte minden esetben tartalmaztak az érintésvédelemmel összefüggő, gyakran közvetlen életveszélyt jelentő hibákat, de a munkáltatók többsége a megállapított hibák kijavítását már nem végzi el.

A munkáltatók a villamos kéziszerszámok és transzformátorok évenkénti szerelői ellenőrzésének elvégzését gyakran elmulasztják, ahol elvégzik, ott sok esetben az ellenőrzésről nyilvántartást nem vezetnek.

Az ellenőrzött munkáltatók az egyéni védőeszközök juttatását érintő előírások betartására kiemelt figyelmet fordítottak, ezzel kapcsolatos dokumentálási kötelezettségeiknek többségében eleget tettek.

A munkavégzéshez szükséges egyéni védőeszközök általában a munkavállalók rendelkezésére álltak, viszont azok meghatározása és kiválasztása esetenként kifogásolható. Az egyéni védőeszközök meghatározása rendszeresen munkakörökre történt, csak elvétve találkozunk olyan egyéni védőeszköz szabályozással, amely a 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet előírásainak megfelelően a védőeszköz használatát indokoló munkafolyamatokat, technológiákat és kockázatokat is tartalmazta.

Az ellenőrzött munkáltatóknál gyakori hiányosságként jelentkezett, hogy nem teljes körű kockázatértékelést készítettek, figyelmen kívül hagyva az egészségkárosodás kockázati tényezőit, veszélyforrásait.

Azokon az ellenőrzött munkahelyeken, ahol a munkavállalók vegyi expozícióból származó kockázatnak (ideértve a porexpozíciót is) ténylegesen, vagy vélhetően ki vannak téve (pl. hegesztés), a munkáltatók a kockázatértékelés során a külön jogszabályok által megadott szempontokat nem vették teljeskörűen figyelembe (vagy nem volt megállapítható). E mulasztás következtében ezek a munkaadók többnyire megsértették a megelőzés helyes gyakorlatát is, pl. nem biztosították az exponált dolgozók részére a megfelelő védelmet nyújtó légzésvédő eszközt, vagy a biológiai monitorozás elvégzéséről nem gondoskodtak. Mindezen hiányosságok következtében nem lehetett kizárni, hogy a munkavállalókat a jogszabály által tiltott, határérték feletti expozícióban foglalkoztatják, ami maradandó egészségkárosodáshoz vezethet.

Egyre több munkáltató gondoskodik a megengedett értékekkel szabályozott, munkahelyi kóroki tényezőkkel kapcsolatos munkahigiénés vizsgálatok elvégzéséről, de a célvizsgálat során ellenőrzött munkáltatók között is voltak, akik a munkahelyi zajmérést, illetve - a munkahelyi levegőben megengedett határértékkel rendelkező veszélyes anyagok, illetve por tekintetében - a légszennyezettségi vizsgálatot elmulasztották, vagy nem az előírásoknak megfelelően végeztették el azokat. A munkáltatók általában gondoskodtak a zajmérések

meghozatalának határidejéről külön nem rendelkezik, arról **8 napon belül** kell intézkedni. (Természetesen ebben az esetben is irányadó az általános határidő-számítási szabály: ha a határidő utolsó napja olyan napra esik, amikor a hatóságnál nincs munkavégzés, az ügyintézési határidő az ezt követő első munkanapon jár le.)

A 33. § (5) bekezdésének módosítása az ügyintézési határidők számításának módját egyértelműsíti és összhangban hozza a határidők számítását szabályozó 65. §-sal (általános szabályként a közlést stb. követő nap a határidők számításának kezdete). Ennek megfelelően az ügyintézési határidő a korábbi szabályozástól eltérően **nem** a kérelem beérkezésének napján, hanem **az azt követő napon** kezdődik. Az eljárás **hivatalból történő megindítása esetén** az ügyintézési határidő számításának kezdete **változatlanul az eljárás megindításának a napja**.

A 33. § (6) bekezdés az elsőfokú döntést követő jogorvoslati rendszert illetően módosítja az ügyintézési határidők számítását; az új rendelkezések kiegészülnek a megismételt eljárással, vagyis amikor a másodfokú hatóság döntése alapján az elsőfokú hatóság új eljárás lefolytatására köteles.

A korábbi szabályozás alapján ismeretesen bizonytalan volt az ügyintézési határidő kezdete azokban az esetekben, amikor a fellebbezés elbírálására vagy a felügyeleti eljárásra jogosult hatóság döntése alapján az elsőfokú eljárást meg kellett ismételni. A kialakított gyakorlat szerint ezekben az esetekben az elsőfokú hatóság számára az ügyintézési határidő a másodfokú döntés meghozatalától indult, azonban a megkezdődött ügyintézési határidőbe nem számított be – a Ket. 33. § (3) bekezdésének k) pontja szerint – a döntés postára adásának napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam, vagyis az az időtartam, amíg a meghozott döntés a másodfokú, vagy felügyeleti szervtől az elsőfokú hatósághoz, illetve onnan a döntés címzettjéhez kerül.

A módosult szabály szerint a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és a felügyeleti szerv eljárása esetén, valamint a megismételt eljárásban az ügyintézési határidő az ügy összes iratának az eljárásra jogosult hatósághoz érkezését követő napon kezdődik. A hatóság a felügyeleti szerv erre irányuló felhívására köteles az iratokat felterjeszteni. Amennyiben tehát az elsőfokú hatóságtól az iratok hiányosan érkeznek meg a másodfokú hatósághoz (pl. a fellebbező ügyfél a fellebbezés indokolásának előterjesztésére határidőt kért), az ügyintézési határidő mindaddig nem kezdődik meg, amíg a jogorvoslati kérelem elbírálásához szükséges iratok a maguk teljességében nem érkeznek meg a hatósághoz.

Az új szabályok a **megismételt eljárás ügyintézési határidejének kezdetét** is egyértelművé teszik (kimarad a másodfokú hatóságtól az elsőfokú hatóságig történő megérkezés időtartama): a megismételt eljárás ügyintézési határideje az új szabályok szerint az iratoknak az elsőfokú hatósághoz történő megérkezését követő napon kezdődik. Az ügy összes irata fogalomkör magában foglalja a másodfokú vagy felügyeleti eljárás keretében hozott döntést, valamint az első- és másodfokú eljárás során keletkezett valamennyi olyan iratot, amely nem áll az elsőfokú hatóság rendelkezésére. Ennek különös, bár ritka esetben előforduló jelentősége van pl. akkor, ha az elsőfokú eljárásra más hatóság lesz illetékes (példaként az elsőfokú döntés megsemmisítésére és új eljárás elrendelésére az elsőfokú hatóságot érintő kizárási ok miatt kerül sor), hiszen ebben az esetben az új elsőfokú hatóság nem rendelkezik az ügy eldöntéséhez szükséges iratok mindegyikével.

Abból a körülményből, hogy a megismételt eljárás ügyintézési határideje a másodfokú döntésnek az elsőfokú hatósághoz történő megérkezését követő napon megkezdődik, két következtetés adódik:

1. Az új eljárás megindításáról alakszerű döntést (végzést) nem kell hozni, hiszen a másodfokú döntéssel az elsőfokú hatóságnak eljárási kötelezettsége keletkezik.
2. A másodfokú döntést – kézhezvételét követően – haladéktalanul kézbesíteni kell az ügyfélnek, miután annak az elsőfokú hatóságnál „időzése” a hatóság ügyintézésre fordítható idejét csökkenti. Az ügyintézési határidő ügyfél általi megállapíthatósága érdekében a másodfokú döntés elsőfokú hatósághoz történő megérkezésének időpontjáról (illetve az új ügyintézési határidő kezdetéről) az ügyfelet tájékoztatni kell.

A megismételt eljárás során változatlanul irányadó természetesen a fentebb hivatkozott 33. § (3) bek. k) pont, vagyis az új ügyintézési határidőbe nem számít bele az az időtartam, amíg a másodfokú döntést az elsőfokú hatóság az ügyfél részére kézbesíti.

Általános szabály szerint az ügyintézési határidő a korábbiakhoz hasonlóan harminc nap, a döntés elleni jogorvoslat határideje 15 nap. A Met. 8/A. § (1) bekezdésében meghatározott ügyekben, vagyis

- a) a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozatok alakszerűségére,
- b) a munkaerő-kölcsönzésre, valamint
- c) a munkaidőre, pihenőidőre, rendkívüli munkavégzésre

vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt folytatott eljárásokban a munkaügyi eljárás határideje a korábbi 45 nap helyett az eljárás megindításától számított **két hónap**. Változatlanul irányadó: amennyiben a munkaügyi hatóság előtt olyan ügy van folyamatban, amelyre különböző eljárási határidők vonatkoznak, a hosszabb eljárási határidőre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ha a hatósági ellenőrzés keretében a Met. 3. §-ában foglalt több ellenőrzési tárgykör egyidejű ellenőrzésére kerül sor, a határozatot az eljárás megindításától számítva a jogsértésre irányadó leghosszabb határidő alatt kell meghozni.

Az új szabályok pontosítják a közigazgatási eljárásban irányadó **határidők számításának** módját. Az új szabályok szerint nem csupán a közlés, a kézbesítés, a hirdetmény kifüggesztésének napja **nem** számít bele a napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe, hanem általában a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének napja sem (pl. a kérelem benyújtásának napja, a helyszíni ellenőrzés napja, az eljárás megindításáról szóló értesítés napja, az új eljárásra utasító másodfokú végzés kézhezvételének napja stb.).

Az eljárási határidők naptári napban történő számítása esetén természetesen nincs jelentősége annak, hogy a határidő-számítás kezdő napja munkanap, vagy pihenőnap. Ha pl. a kérelmet pénteki napon nyújtják be, a határidők számítása a következő, szombati napon megkezdődik. Amennyiben viszont a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le. Példaként, amennyiben az eljárási cselekmény határidejének utolsó napja szombatra vagy vasárnapra esik, a lejárati napja az ezt követő hétfői nap. (Ha azonban a munkanapok áthelyezése miatt a szombati nap munkanapnak minősül, a határidő lejártá szempontjából ezt a napot figyelembe kell venni.)

A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárati hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.

Példák:

15 napos fellebbezési határidő esetén:

- a) Az ügyfél részére az elsőfokú határozatot 2011. február 15-én (kedd) kézbesítették. A fellebbezési határidő számítása február 16-én kezdődik és március 2-án (szerda) jár le. Az ügyfél tehát ezen a napon nyújthatja be a jogorvoslati kérelmet.
- b) Az ügyfél részére az elsőfokú határozatot március 11-én (péntek) kézbesítették. A fellebbezési határidő számítása március 12-én kezdődik (függetlenül attól, hogy ez a nap szombati nap, vagyis pihenőnap). A fellebbezési határidő utolsó napja március 26. (szombat). Ez esetben az ügyfél a fellebbezését az ezt követő legközelebbi munkanapon, vagyis március 28-án, hétfőn még határidőben beadhatja.

30 napos ügyintézési határidő:

- a) A hatóság az eljárást 2011. február 17-én indítja meg. Az ügyintézési határidő számításának kezdete is ez a nap lesz, vagyis az ügyintézési határidő március 18-án (péntek) jár le.
- b) Az ügyfél kérelemre induló eljárásban 2011. február 17-én nyújtja be a kérelmet a hatósághoz. Az ügyintézési határidő ez esetben február 18-án kezdődik, és március 19-én (szombat) jár le. Figyelemmel azonban arra, hogy e napon a hatóságnál munkavégzés nem folyik, a döntés meghozatalának utolsó napja március 21-e (hétfő) lesz.

2 hónapos ügyintézési határidő:

- a) A Met. 8/A. § (1) bekezdése alá tartozó ügyben a hatóság az eljárást 2011. február 11-én (péntek) indítja meg. Az ügyintézési határidő kezdete is ez a nap. A két hónapos ügyintézési határidő ebben az esetben 2011. április 11-én (hétfő) jár le.
- b) A Met. 8/A. § (1) bekezdése alá tartozó ügyben a hatóság 2011. július 31-én (vasárnap) helyszíni munkaügyi ellenőrzést tart, és az eljárást meg is indítja. Az ügyintézési határidő kezdete is ez a nap. A két hónapos ügyintézési határidő ebben az esetben a második hónap utolsó napján, vagyis szeptember 30-án (péntek) jár le.

Változatlanul irányadó szabály, hogy a postán küldött beadvány és megkeresés előterjesztési ideje a postára adás napja, míg az elektronikus irat előterjesztésének időpontja az irat elküldésének napja, de az ügyintézési határidő a következő munkanapon kezdődik.

A Ket. 65. § (7) bekezdése alapján a határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni. E rendelkezésnek mindenekelőtt a korábbi és új határidő-számítási szabályok alkalmazása közötti átmeneti időszakban van jelentősége. A 2011. január 1-je előtt indult ügyekben még a korábban hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni, így a fellebbezési határidőre is a 10 munkanapos határidő vonatkozik. Amennyiben tehát az ügyfél a 2011. január 1-jétől hatályos 15 nap figyelembevételével (ez nyilvánvalóan későbbi időpontra esik) nyújtja be a fellebbezését, azt elkésettség miatt el kell utasítani, hiszen maga a határozat is tartalmazza a jogorvoslati határidőre vonatkozó tájékoztatást. Előfordulhat azonban, hogy az ügyfél jóhiszeműen arra hivatkozik, hogy a jogorvoslati határidőre vonatkozó (nem a hatóságtól származó) téves információ miatt nyújtotta be késedelmesen a fellebbezését, vele szemben méltányosan kell eljárni, és a határidőt megtartottnak kell tekinteni.

2.

5., 6. § (eljárás alapelvek)

A Ket. aktuális módosításában alapelvei szintű változást jelent, hogy az eljárás során hozott végzést nem szükséges valamennyi, az ügyben szereplő ügyféllel közölni, hanem csak

azokkal, akikre nézve rendelkezést tartalmaz, illetve akinek jogát vagy jogos érdekét érinti. Ennek megfelelően az 5. § (4) bekezdésében az ügyfélre való utalás „**érintettek**re” módosul.

A 6. § (3) bekezdésének hatályos szabálya szerint a rosszhiszemű ügyfelet a hatóság eljárási bírsággal sújthatja és a többletköltségek megfizetésére kötelezheti, erre az ügyfél figyelmét fel kell hívni. A módosítás e rendelkezést hatályon kívül helyezi, illetve átkerül a 61. § (1) bekezdésébe (részletesebb ismertetést ott adunk).

3.

8. § (elektronikus kapcsolattartás)

A Ket. hatályos **8. §-a** három irányban tartalmazott rendelkezéseket a közigazgatási hatósági eljárásban a kapcsolattartás módjára vonatkozóan:

- az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője – törvény eltérő rendelkezése hiányában - nem volt köteles elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal;
- korlátozta a kapcsolattartás jogát annyiban, hogy az ügyfél a kérelemre indult eljárásban, illetve az eljárás egyéb résztvevője az eljárás során egy alkalommal indokolás nélkül, a további esetekben méltányolható indokból változtathatta meg a kapcsolattartás módját;.
- közigazgatási hatóságok egymás közötti kapcsolattartásában kizárta egyéb kapcsolattartás lehetőségét, amennyiben törvény elektronikus kapcsolattartást ír elő.

A módosítás e rendelkezéseket lényegesen leegyszerűsíti: az eljárás megindítására irányuló **kérelmet benyújtó ügyfél** és az eljárás egyéb résztvevője – e törvény keretei között – az egyes kapcsolattartási formák közül szabadon választhat. Megszűnt tehát a kérelmező ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője esetében az egyes kapcsolattartási formák közötti átjárhatóság korlátozása, a módosítás lazította ugyanakkor a hatóságok egymás közötti kapcsolattartásának kötöttségét is.

4.

15. § (ügyfél)

A 15. § (6) bekezdésének hatályos szövege szerint az ügyféli jogok gyakorlását törvény ahhoz a feltételhez kötheti, hogy az ügyfél az első fokú eljárásban részt vesz. A módosuló rendelkezések egyértelművé teszik, hogy (hátrányos) jogkövetkezmény csak az eljárás megindításáról szabályszerűen értesített ügyfél mulasztásához fűződhet. Ugyancsak pontosítja a módosítás azt, hogy mit kell érteni az eljárásban való részvételen (nyilatkozatot tesz vagy kérelmet nyújt be).

A 15. § (7) bekezdésének hatályos rendelkezése szerint a hatóság az eljárás során vizsgálhatta az ügyfél eljárási képességének meglétét. Ez azonban nem függhet csupán a hatóság megítélésétől, ezért a rendelkezés úgy módosul, hogy a hatóságnak **nem csupán joga, hanem kötelessége is** az ügyfél eljárási képességének vizsgálata, hiszen annak megléte vagy hiánya nem lehet a hatóság mérlegelésének tárgya.

5.

16. § (jogutódlás)

A Ket. hatályos **16. §. (3) bekezdése** a jogutódlással kapcsolatban tartalmaz szabályokat. A hatályos szabályozás szerint a jogerős határozattal megállapított kötelezettség esetén a jogutódnak – indokolt esetben a teljesítési határidő egy alkalommal történő meghosszabbításával – lehetőséget kellett adni a kötelezettség önkéntes teljesítésére.

A módosítás nyomán a kötelezett helyébe lépő jogutódnak a kötelezettség teljesítésre – indokolt kérelme alapján – nem a teljesítési határidő meghosszabbításával, hanem **új teljesítési határidő** megállapításával kell biztosítani a kötelezettség önkéntes teljesítésének lehetőségét. Az új szabályozás két tekintetben jelent változást a korábbiakhoz képest:

- egyértelművé teszi, hogy a jogutódlás esetében biztosított későbbi fizetés lehetősége nem fizetési kedvezmény, hanem az önkéntes teljesítést biztosító önálló jogintézmény. A teljesítési határidő tehát a korábbiakhoz képest „önálló életet él”, vagyis a hatóság a korábbi, jogerős határozatban (vagy bírósági döntésben) megállapított teljesítési határidőhöz nincs kötve, hanem a körülmények, a kérelmező indokainak figyelembevételével mérlegelt új teljesítési határidőt szabhat meg, (emellett a jogutód élhet természetesen a 74. §-ban biztosított fizetési kedvezménnyel is);
- a kötelezett jogutódjának indokolással ellátott **kérelmet** kell benyújtania, tehát az új teljesítési határidő megállapítása nem automatikusan illeti meg a jogutódot;

Az új 16. § (6) bekezdés alapján a jogutódlás, illetve az új teljesítési határidő megállapítása kérdésében hozott végzést az ügyféllel közölni kell. A jogutódlás tárgyában hozott, illetve az új teljesítési határidőt megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.

A jogutódlásra vonatkozóan végzést csak jogosultság utódlása esetén kell hozni; kötelezettség utódlása esetén a jogutódlás egyéb jogilag értékelhető körülmény, jogi aktus által következik be (pl. gazdasági társaság átalakulása, egyesülése, öröklés), így ennek kérdésben a munkaügyi ellenőrzés során dönteni nem kell.

Az új teljesítési határidő megállapítása az eredeti döntéssel azonos hatáskör-megosztás szerint történik: felügyelő által hozott döntés esetén a felügyelő, az igazgató által hozott döntés esetén az igazgató jogosult az új határidő megállapítása iránti kérelem elbírálására.

Amennyiben az elsőfokú hatóság a kérelemnek helyt ad, a végzésben megállapítja az új határidőt. Az új határidő megállapítása ellen jogorvoslatnak nincs helye; értelemszerűen ez arra az esetre irányadó, ha az új határidő megfelel az ügyfél (jogutód) kérelmében foglaltaknak. Sajátos a helyzet abban az esetben, ha a kérelem nem tartalmaz az új határidőre vonatkozó konkrét kérelmet, vagy a döntés eltér a kérelemben foglaltaktól. Az új szabályok nem adnak e tekintetben egyértelmű útmutatást, azonban a jogszerűség és méltányosság követelményei alapján ilyen esetben az eljárási rend a következő lehet:

- ha a kérelem csak új határidő megállapítására vonatkozik, a kérelem tárgyában hozott döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye;
- ha a kérelem új határidőt is tartalmaz, az ettől eltérő határidő-megállapítását bizonyos tekintetben a megtagadással azonos hatályúnak kell tekinteni, így e döntéssel szemben a fellebbezési jog biztosítása indokoltnak tűnik.

Hasonlóképpen kérdésként vetődik fel, hogy az új teljesítési határidő megállapítását megtagadó végzés elleni fellebbezés elbírálása során meddig terjed a másodfokú hatóság döntési hatásköre. A Ket. 105. § (1) bekezdése alapján a másodfokú döntést hozó hatóság a

döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti. E rendelkezés figyelembevételével a másodfokú végzésben nem csupán a megtagadás jogszerűsége kérdésében hozható döntés, hanem a kérelem érdeme tárgyában is. (A másodfokú döntés a bíróság előtt megtámadható.)

Változatlanul hatályosak a Ket.16. § (4) bekezdésének rendelkezései, vagyis a hatóságnak a jogutódlás előtt hozott döntése hatályos a jogutóddal szemben, **kivéve**

- a) a jogelőd természetes személy ügyféllel szemben az eljárás akadályozása vagy az idézésről való távolmaradás miatt kötelezettséget megállapító végzést,
- b) a jogelőd számára fizetési kedvezményt megállapító végzést, ideértve a késedelmi pótlék elengedéséről vagy mérsékléséről szóló végzést is és
- c) a jogelőd természetes személy ügyfél számára költségmentességet engedélyező végzést.

6.

19. § (hatáskör)

A hatóság hatáskörére vonatkozó szabályokat [19. § (12) bekezdés] a 2010. évi CXXI. törvény 164. §-a módosította. A korábbi szabály úgy rendelkezett, hogy jogszabály a hatóság szervezeti egységére hatáskört nem telepíthetett. Figyelemmel az államigazgatási szervek területi integrációjára e rendelkezés annyiban módosult, hogy törvény eltérően rendelkezhet, vagyis törvényi felhatalmazás alapján alacsonyabb rendű jogszabály a hatóság szervezeti egységére is telepíthet hatáskört.

A hatályos új szabályozás érvényesül a fővárosi, megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervei, illetve azok munkavédelmi és munkaügyi felügyelőiségei esetében, miután a 314/2010. (XII.27.) Korm. rendelet a munkavédelmi, illetve munkaügyi hatósági feladatok ellátásában önálló hatáskört biztosít a felügyelőiségeknek.

7.

21. § (illetékesség)

A 21. § (1) bekezdésének c) pontjában a hatóság illetékességét megalapozó okok módosulnak annyiban, hogy a „bejelentéshez vagy engedélyhez kötött tevékenységet” szövegrész helyében „**az ügy tárgyát képező tevékenységet**” szöveg lép. E módosítás révén a hatósági ellenőrzés, felügyelet alá eső tevékenység gyakorlásának a helye engedélyhez, bejelentéshez nem kötött tevékenységek esetében is megalapozza a hatóság általános illetékességét. (A munkaügyi ellenőrzés körében a Met. a korábbiakban is lehetővé tette, hogy a felügyelő az illetékességi területén működő valamennyi munkahelyen ellenőrzést tartson.)

8.

28/A. § (hatóságok közötti kapcsolattartás)

A Ket. 28/A. § (5) bekezdésének módosítása a hatóságok közötti kapcsolattartás módjában jelent könnyítést a hatóságok számára. A hatályos szabályozás szerint a hatóságok – amennyiben irattovábbítás nem történt - egymás között kötelesek voltak elektronikus úton vagy telefonon kapcsolatot tartani.

Az új szabályok e kötelezettséget enyhítik, az elektronikus úton vagy telefonon történő kapcsolattartás nem kötelező, tehát a hatóság választhat a hagyományos kapcsolattartási formák között is (a döntés közlése azonban nem történhet elektronikus úton vagy telefonon).

9.

32. § (eljárás felfüggesztése)

A Ket. módosított 32. § (8) bekezdése pontosítja a hatályos szabályozást, rögzítve, hogy a felfüggesztés időtartama alatt megtett valamennyi eljárási cselekmény hatálytalan, kivéve azokat, amelyek a felfüggesztési ok megszüntetésére irányulnak. A felfüggesztés időtartama alatt tehát a hatóság nem hallgathat meg tanúkat, nem kérhet be az ügyféltől iratokat (kivéve, ha azok a felfüggesztésre okot adó körülmény megszüntetését célozzák).

10.

39/A. § (adatok zárt kezelése)

A módosítás pontosítja a tanú, a tolmács, a szemletárgy birtokosa és a hivatalbóli eljárást kezdeményező személy természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését vonatkozó szabályokat azzal, hogy a végzést kizárólag a kérelmet előterjesztővel kell közölni.

Látszólagos ellentmondásként vetődik fel, hogy a Ket. 98. § (3) bekezdésének f) pontja önálló fellebbezési jogot biztosít a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelésére vonatkozó kérelemnek helyt adó végzéssel szemben. Az ügyfél tehát olyan döntéssel szemben jogosult jogorvoslatra, amelyről az előzőekben mondottak szerint tudomást sem szerez, tehát minden valószínűség szerint kicsúszik a fellebbezési határidőből. Ebben az esetben nyilvánvalónak tűnik az a megoldás, hogy a végzéssel szembeni jogorvoslat az ügyfelet (vagy egyéb érdekeltet) attól az időponttól illeti meg, amikor a zárt adatkezelést elrendelő végzéstől tudomást szerez (pl. iratbetekintés során észleli).

A munkaügyi ellenőrzés körében természetesen változatlanul irányadó a Met. 8/A. § (2) bekezdése, vagyis a tanú és a bejelentést tevő természetes személy esetében érvényesül a zárt adatkezelésre való jogosultság vétele, vagyis ebben az esetben végzést nem kell hozni.

11.

42-43. § (kizárás)

A 42. § (1) bekezdésének módosítása kiegészíti az ügy elintézéséből kizárt személyek körét. A korábbi szabályokhoz képest (az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti) bővül az ügy elintézéséből kizárt személyek köre az ügyben tanúvallomást tevő személlyel, hatósági közvetítővel, az ügyfél képviselőjével, a hatósági tanúval, szakértővel és a szemletárgy birtokosával. E kizárási okok kizárólag azokat a személyeket érintik, akik az **adott ügyben** szerepeltek e minőségükben. E körben problematikus lehet annak a felügyelőnek a helyzete, akit a bíróság a jogerős döntéssel szemben indult közigazgatási peres eljárásban hallgat meg tanúként. Minthogy a felügyelő egyfelől nem az ügy érdemét illetően, hanem a lefolytatott közigazgatási eljárásra vonatkozóan nyilatkozik, másfelől pedig tanúvallomására nem a közigazgatási hatósági eljárás, hanem a peres eljárás során kerül sor, az esetleges megismételt eljárásban e kizárási ok értelemszerűen nem vonatkozik rá, vagyis az új eljárás lefolytatásában felügyelőként részt vehet.

A 43. § (2) bekezdésének módosítása a kizárással kapcsolatos vezetői döntés meghozatalára és közlésére vonatkozó szabályokat módosítja. Általános szabály szerint a kizárás tárgyában **végzést** kell hozni, amelyet az ügyféllel közölni kell. Ha azonban a kizárásról való döntésre még az eljárás megindításáról szóló értesítést megelőzően kerül sor, alakszerű végzést nem kell hozni. Ilyenkor a kizárásról szóló döntést elegendő az ügyiratban feljegyezni. Ez a könnyítés nem vonatkozik azonban arra az esetre, amikor a kizárás ok a hatóság vezetőjével vagy a hatósággal szemben merül fel. Az alakszerű döntés ebben az esetben nem mellőzhető.

12.

46-48. § (idézés)

A Ket. általános szabálya szerint (98. §) az eljárás során hozott végzés ellen csak a törvény által meghatározott esetekben van helye önálló fellebbezésnek. A 46. § új (6) bekezdése egyértelművé teszi, hogy az idézéssel szemben önálló jogorvoslat nem terjeszthető elő.

A 47. § új (4) bekezdése a hatóság számára állít fel idézési korlátot az idézett személy korára, egészségügyi állapotára, mozgásszervi fogyatékoságára vagy más okra tekintettel. E tekintetben problematikus csupán a más ok mibenléte jelenthet. Az ok fennállását, illetőleg azt a körülményt, hogy ez a valós ok a meghallgatandó személy számára a hatóság hivatali helyiségében való megjelenést aránytalanul nehezzé teszi, minden esetben egyedileg kell vizsgálni (ilyen ok lehet pl. a csecsemő gondozása). Természetesen a valós ok fennállása esetén a már idézett személy a kimentés okának megjelölésével az idézésre nem köteles megjelenni, és annak elmulasztása esetén eljárási bírsággal nem sújtható, illetve az eljárási bírságot kiszabó végzést vissza kell vonni.

A Ket. 48. §-ának új (7) bekezdése ugyancsak egyértelműsíti, hogy az elővezetést elrendelő végzéssel szemben nincs helye önálló jogorvoslatnak.

13.

50/A. § (lefoglalás)

Az 50/A. § új (5) bekezdéssel egészül ki. Az új szabály önálló fellebbezési jogot biztosít a **lefoglalást elrendelő**, valamint a **lefoglalás megszüntetése iránti kérelmet elutasító** végzéssel szemben. A fellebbezésnek a végzés végrehajtására nincs halasztó hatálya. A módosítás indoka, hogy a lefoglalásról hozott döntés közvetlenül érinti a lefoglalással érintett dolog feletti tulajdonjogot, ezért az ilyen döntéssel szemben szükséges megengedni az önálló fellebbezési jogot; fellebbezés végrehajtásra halasztó hatályának biztosítása azonban sok esetben az eljárás eredményességét veszélyeztetné, ezért ennek kimondását a módosítás mellőzi.

14.

53. § (tanú)

Jelentős hiányt pótol az 53. § új (7) bekezdése azzal, hogy végre szankcionálási lehetőséget biztosít arra az esetre, ha a tanú az idézésre nem jelenik meg, vagy a vallomástételt törvényi feltétel hiányában megtagadja. Minthogy a Ket. 61. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a törvénynek tételesen meg kell határoznia azokat az eseteket, amikor a kötelezettség felróható módon történő megszegése miatt eljárási bírság szabható ki, és a tanúra vonatkozó szabályok

ilyen rendelkezést nem tartalmaztak, a tanúvallomást indokolatlanul megtagadó személlyel szemben e kötelességszegés miatt közvetlenül nem, csupán az eljárás akadályoztatása miatt volt alkalmazható eljárási bírság (a bíróság által nem minden esetben akceptáltan).

Az új szabály kimondja, hogy ha a megidézett személy az 53. § (2) bekezdésében meghatározott – az idézésre való megjelenési, illetve vallomástételi – kötelezettségének a következményekre való figyelmeztetés ellenére nem tesz eleget, eljárási bírsággal sújtható.

A következményekre való figyelmeztetést magának az idézésnek is tartalmaznia kell, a vallomástétel indokolatlan megtagadása esetén azonban az idézésre megjelent tanút e következményekre a meghallgatás kezdetekor ugyancsak figyelmeztetni kell.

15.

61. § (az eljárás akadályozásának következményei)

A Ket. hatályos 6. § (3) bekezdése tartalmazza, hogy a rosszhiszemű ügyfelet a hatóság eljárási bírsággal sújthatja és a többletköltségek megfizetésére kötelezheti, melyre az ügyfél figyelmét fel kell hívni. E rendelkezés átkerül a 61. § (1) bekezdésébe, és a bírságot lehet személyek köre kiegészül a rosszhiszeműen eljáró egyéb résztvevővel (*ezek a tanú, a hatósági tanú, a szakértő, a tolmács, a szemletárgy birtokosa, az ügyfél képviselője és a hatósági közvetítő*). A módosítás egyúttal egyértelművé teszi azt is, hogy **a rosszhiszeműen eljáró ügyfél szankcionálása** nem pusztán alapvető jelentőségű, hanem a törvényes feltételek fennállása esetén **a hatóság kötelezettsége** is. Ebben az esetben a többletköltségek megtérítésére kötelezés ugyancsak nem pusztán joga, hanem kötelezettsége is a hatóságnak.

Rosshiszeműnek tekinthető különösen az ügyfél (vagy az ügyfél képviselője) eljárása, ha valamely eljárási cselekménnyel indokolatlanul késedelembe esik, az eljárás indokolatlan elhúzására törekszik. Ugyancsak rosszhiszeműnek tekinthető a tanú magatartása, ha valamely, az eljárás szempontjából lényeges – a munkáltatóra nézve akár kedvezőtlen, akár kedvező - körülményt elhallgat (ide nem értve természetesen azt az esetet, amikor ezzel hamis tanúzást valósít meg).

A rosszhiszemű eljárás következményeire a hatóságnak – az 5. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettsége körében – változatlanul fel kell hívnia az ügyfél figyelmét. Vele szemben szankció csak a jogok és kötelezettségek gyakorlására vonatkozó kioktatást követően kerülhet sor.

16.

69-69/B. § (iratbetekintés)

Az új rendelkezések pontosítják az iratbetekintés biztosításának, illetve elutasításának szabályait.

A 69. § (1) bekezdésének hatályos a) pontja szerint a döntés tervezetébe nem lehet betekinteni az eljárás befejeződéséig. E megfogalmazás alapján azt követően már lehetőség nyílt a döntés tervezetének megtekintésére. E rendelkezés hatályon kívül helyezésével a döntés tervezete az eljárás jogerős befejeződését követően is védett adatnak minősül, és azt nem lehet megtekinteni.

A 69. § (4) bekezdésének új szabálya szerint a hatóságnak az iratbetekintési jog biztosítása kérdésében való döntés előtt vizsgálnia kell, hogy annak okai fennállnak-e. Ezek [68. § (1)-(3) bek.]:

- ügyfél iratbetekintés joga (az eljárás bármely szakaszában),
- tanú és szemletárgy birtokosának iratbetekintés joga (a tanúvallomásról, szemléről készült iratba),
- harmadik személy iratbetekintés joga (akkor tekinthet be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint ha a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak – anonimizálás mellett, költségtérítés ellenében).

Természetesen változatlanul irányadóak az iratbetekintést korlátozó rendelkezések (így mindenekelőtt a védett adatot tartalmazó iratba való betekintés). Az iratbetekintési jog biztosítása esetén alakszerű döntést nem kell hozni, az engedélyezés magának az iratnak a rendelkezésre bocsátásával megtörténik. Végzést az iratbetekintési kérelem elutasítása esetén kell hozni, mely ellen a kérelmező önálló fellebbezéssel élhet. A korábbi szabályok végzés formájában hozott döntést igényeltek az iratbetekintés jog kizárása és korlátozása esetében, az új szabály viszont csak az elutasítást említi. Amennyiben tehát a hatóság az iratbetekintést csak korlátozottan biztosítja (pl. az ügyfél nem tekinthet be a zárt adatkezelésű jegyzőkönyvekbe), a helyes értelmezés alapján végzést nem kell hozni, csak abban az esetben, ha a kérelmező kifejezetten ezen iratok megtekintését kéri.

Az új 69/B. § eligazítást nyújt a hatóság részére abban az esetben, ha bizonytalan a korlátozás okának fennállását illetően, amennyiben az üzleti és méltányolható magánérdeket érint. Ilyenkor a védelemre jogosultat határidő kitűzésével nyilatkozattételre kell felhívni (amennyiben az érintett az előírt határidőben nem nyilatkozik, az iratbetekintést engedélyezni kell).

(A munkaügyi ellenőrzés körében az iratbetekintés korlátozására okot adó körülmény lehet pl. ha az érintett munkáltató üzleti versenytársa kíván az iratokba betekinteni.)

17.

72, 78/A., 81/A., 81/B. § (a döntés tartalma és közlése)

A Ket. módosítása a hatóság terheit igyekszik csökkenteni azzal, hogy – a garanciális elemek fenntartása mellett - egyszerűsíti a döntések tartalmára vonatkozó szabályozást. A végzéseknek így a továbbiakban csupán a valóban lényeges információkat kell tartalmazniuk.

A 72. § (1) bekezdésének megváltozott ee) alpontja szerint a határozatnak az ügyintézési határidő leteltének napját már nem kell tartalmaznia, csak abban az esetben, ha az ügyintézési határidőt a hatóság túllépte.

A (2) bekezdés módosult szabályai a végzés kötelező tartalmi elemei körében:

- nem kell tartalmaznia a rendelkező résznek az az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy díjnak az ügyfél részére történő megfizetésre vonatkozó döntést,
- kikerült a döntés részletes indokolásának kötelezettsége (a rövid indoklás természetesen továbbra is szükséges); az indoklásnak csak a 72. § (1) bekezdés ec), ef) és eg) alpontjaiban meghatározottakat kell tartalmaznia:

- ec) a mérlegelési, méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket,
- ef) azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,
- eg) a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást,
- az eljárást megszüntető végzésnek tartalmaznia kell:
 - dc) az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy díjnak az ügyfél részére történő megfizetésre vonatkozó döntést,
 - dd) az eljárási költség megállapítását, ha arról a hatóság nem külön dönt,
 - de) az eljárási költségek viseléséről szóló döntést, ha arról a hatóság nem külön dönt,
 - ee) az ügyintézési határidő túllépése esetén az ügyintézési határidő leteltének napját, valamint az arról szóló tájékoztatást, hogy az ügyintézési határidőt mely, az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének felróható okból nem tartotta be, vagy hogy a 33/A. § alkalmazásának van helye,”

[A végzésnek a korábbiakhoz hasonlóan tartalmaznia kell a 72. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban, a da), df) és dg) alpontjaiban, valamint f) és g) pontjaiban foglaltakat.]

A 72. § (4) és (5) bekezdésének (a végzés indokolásának és a jogorvoslatra utalásnak a mellőzhetősége) módosítása jogtechnikai jellegű, tartalmát tekintve lényegében nem változott.

A módosítás ugyancsak egyszerűsíti az eljárás során hozandó végzések közlésének szabályait. A hatályos szabályozás szerint a hatóságnak számos olyan döntést kell közölnie az ügyféllel, amelyek nem vagy nem közvetlenül rá vonatkoznak (pl. az eljárás egyéb résztvevőjének idézése, eljárási bírsággal sújtása, más hatóság bevonása). A módosítás azt biztosítja, hogy ezeket a döntéseket csak azokkal kelljen közölni, akikre azok rendelkezést tartalmaznak.

A 78. § (2) bekezdése ennek megfelelően újraszabályozza a végzés közlésének szabályait. Az új szabályok szerint a végzést közölni kell azzal,

- a) akire nézve az rendelkezést tartalmaz,
- b) akinek az jogát vagy jogos érdekét érinti,
- c) jogszabályban meghatározott személlyel vagy szervvel.

Az ügyfél részére tehát az új szabályok szerint nem kell minden, az eljárás során hozott végzést közölni, csupán abban az esetben, ha az rá nézve kötelezettséget tartalmaz, vagy jogát, jogos érdekét érinti. Kérelmére azonban egy alkalommal külön illeték vagy díj felszámítása nélkül másolatot kell kiadni a vele nem közölt végzésről.

Az újonnan beiktatott 78/A. § biztosítja, hogy az ügyfél nyomon tudja követni az eljárás eseményeit. E rendelkezés alapján az ügyfelet – kérelmére – elektronikus levélben (ez természetesen nem jelenti az ügyintézés elektronikus ügyintézésre módosulását) tájékoztatni kell az alábbi döntésekről:

- a) a vele nem közlendő végzések [kivéve a zárt adatkezelést elrendelő végzést (39/A. §)], valamint
- b) a vele postai vagy hirdetményi úton közlendő döntések szövegéről.

A döntés tartalmának e-mailen történő közlése nem minősül ugyanakkor hivatalos közlésnek, így a közlés joghatásai e tájékoztatáshoz nem fűződnek. (Az e-mail üzenetben erre fel kell hívni az ügyfél figyelmét.)

A 81/A. §, illetve 81/B. §-ai új (4) bekezdéssel egészülnek ki. Ennek alapján a döntés kijavítását (akár végzés, akár határozat) közölni kell azzal, akivel a kijavítandó döntést közölték. Hasonlóképpen alakul a közlési kötelezettség a döntés kiegészítése esetében.

18.

93. § (hatósági ellenőrzés)

A Ket. új 93. §-a alapján ha a hatóság a hatósági ellenőrzés eredményeként azt állapítja meg, hogy az ellenőrzés megindításáról értesített ügyfél nem sértette meg a jogszabályokban és a hatósági határozatban foglalt előírásokat, erről az ügyfelet értesítenie kell. Az értesítés nem igényel alakszerű döntést (végzést). (Amennyiben a helyszíni ellenőrzést követően az ügyféllel szemben eljárás indult, és a bizonyítási eljárást követően kerül sor annak megállapítására, hogy az ügyfél nem követett el jogsértést, természetesen az eljárást változatlanul alakszerű végzéssel kell megszüntetni.)

Ezzel összefüggésben felhívjuk a figyelmet, hogy változatlanul irányadó a 92. § (5) bekezdésének szabálya, mely szerint, ha a hatóság a helyszíni ellenőrzés során jogsértést nem tapasztal, jegyzőkönyv felvétele helyett hivatalos feljegyzést is készíthet, amelyet az ügyfél kérelmére a hatóság az ügyfélnek a helyszínen átad, vagy az ügyfél részére az ellenőrzés befejezésétől számított tíz napon belül megküld.

19.

102., 105. § (fellebbezés)

A munkaügyi ellenőrzés körében viszonylag ritkán alkalmazandó rendelkezést tartalmaz a Ket. módosult 102. § (6) bekezdése: ha az ügyfél rövid szöveges üzenet fogadására szolgáló elérhetőségének, telefonszámának vagy elektronikus levélcímének megadásával előzetesen kérte, az első fokú döntést hozó hatóság a fellebbezés és az iratok felterjesztését követően értesíti a nem fellebbező ügyfelet arról, hogy a döntés fellebbezés benyújtása folytán nem vált jogerőssé.

A hatályos szabályozáshoz képest tehát a jövőben nem kell minden esetben értesíteni a nem fellebbező ügyfelet a jogorvoslati kérelem benyújtásáról, hanem csupán abban az esetben, ha azt előzetesen kérte, és elérhetőségét megadta.

A 105. § (5) bekezdésének módosítása a másodfokú (fellebbezési) eljárásra tartalmaz rendelkezéseket, egyértelművé téve, hogy csak a fellebbezési eljárást befejező döntéseket kell az elsőfokú hatóság útján kézbesíteni. A másodfokú eljárás közben hozott egyéb döntéseket a hatóság közvetlenül küldi meg az ügyfélnek, illetve azoknak az egyéb személyeknek, akikkel az elsőfokú döntést közölték.

20.

114., 115. § (döntés módosítása, visszavonása, felügyeleti eljárás)

A 114. § (1) bekezdése, illetőleg a 115. § (2) bekezdése kiegészül azzal a rendelkezéssel, hogy az elsőfokú hatóság által hozott, a döntés módosításáról vagy visszavonásáról szóló, illetőleg a felügyeleti eljárás keretében hozott megváltoztató, megsemmisítő vagy új eljárásra

utasító döntést mindazokkal közölni kell, akikkel az alapul szolgáló döntést közölték. E rendelkezés azt kívánja biztosítani, hogy a korábbi érintettek akkor is értesüljenek a korábban általuk is megismert döntés tartalmának megváltoztatásáról, ha az új döntés vagy annak megsemmisítése valamilyen okból egyébként jogukat vagy jogos érdeküket nem érintené.

21.

Ket. 171. § (eljárási szabályok alkalmazása)

A Ket. 171. § (1) bekezdésének módosítása egyértelműen rögzíti, hogy az eljárási szabályok a folyamatban lévő eljárásokban főszabály szerint nem alkalmazhatók. Ez az alkalmazási szabály a jelen módosításokra is irányadó. A 2011. január 1-jétől hatályos rendelkezéseket tehát csak a 2011. január 1-jét követően indult ügyekben, illetve a megismételt eljárásokban lehet alkalmazni.

Az átmeneti időszakban problémát okozhat azoknak az ügyeknek a megítélése, amelyek esetében a helyszíni ellenőrzés még 2010-ben történt. Ezekben az esetekben a helyes eljárás a következő:

Ha a helyszíni munkaügyi ellenőrzés még a 2011. január 1-jei hatályba lépést megelőzően (tehát december 31. 24.00 óra előtt) történt, kétféle válik az ügy megítélése, attól függően, hogy az ellenőrzést hatósági eljárás vagy sem:

- ha a helyszíni ellenőrzésre a Ket. módosítás hatályba lépése előtt került sor, a hatósági eljárást azonban ennek alapján már 2011-ben indították meg, az eljárásra a módosult szabályok az irányadóak;
- ha azonban a helyszíni ellenőrzést követően eljárás nem indult, az ügy lezárására a 2010. december 31-éig hatályos szabályokat kell alkalmazni. (Ugyanez az eljárás abban az esetben is, ha a helyszíni ellenőrzést követően az eljárást még 2010-ben indították meg.)

22.

Ket. 172. § (irat fogalma)

A Ket. számos esetben alkalmazza az irat, okirat, közokirat és magánokirat fogalmakat. A 172. § i) pontja azonban az irat fogalmát csak általános jelleggel fogalmazza meg (minden olyan tárgy, mely rögzített adatot hordoz). A gyakorlatban bizonytalanságot okozott, hogy az egyes irattípusok pontos fogalmát nem definiálta, ugyanakkor a Pp. és a Pp.-hez fűződő bírói gyakorlat ezeket a fogalmakat részletesen kibontja, kifejezett utalás hiányában azonban a Pp. fogalomrendszere a közigazgatási hatósági eljárásban nem volt alkalmazható. A módosítás egyértelművé teszi, hogy a hatósági eljárásokban is a Pp. fogalomrendszerét kell alkalmazni.

Készítette: Dr. Csigi Imre OMMF Munkaügyi Főosztálya

3. Jogszabályváltozások

Az alábbiakban adunk tájékoztatást a fontosabb jogszabály-változásokról. A tájékoztatás nem teljes körű, a részletes rendelkezések megismerése érdekében szíveskedjenek a jogszabályokat áttekinteni.

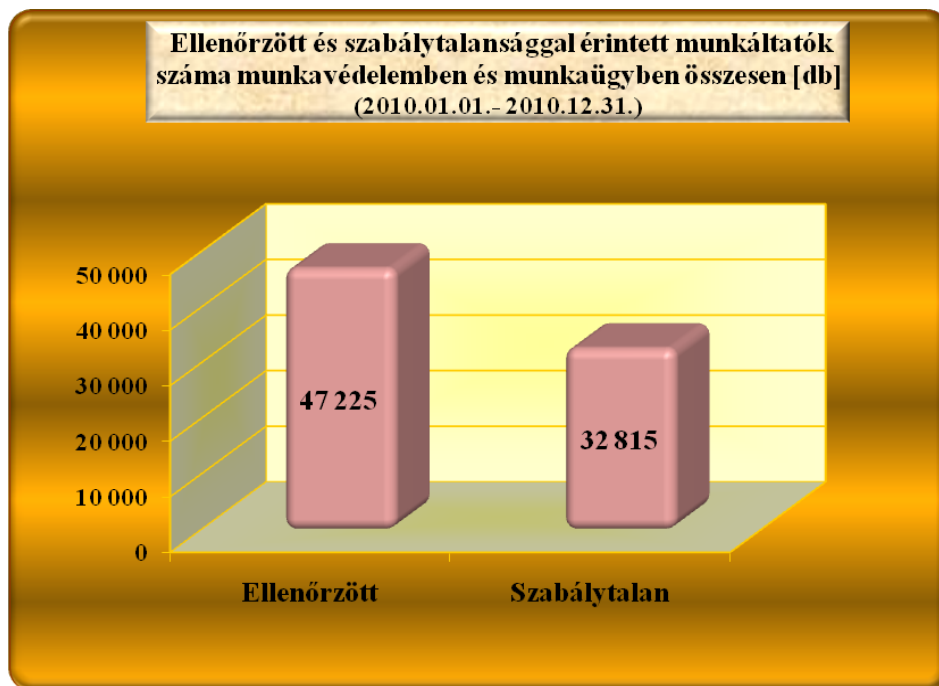
Magyar Közlöny 2010/198. szám – 2011/4. szám		
1.	336/2010 (XII.27) Korm. rendelet	A Magyar Közigazgatási Ösztöndíj programról
2.	2010. évi CLXXIII. törvény	Az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról
3.	2010. évi CLXXXIV. törvény	A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról
4.	373/2010. (XII.31) Korm. rendelet	A Központi Szolgáltatási Főigazgatóságról szóló 272/2003 (XII.24) Korm. rendelet módosításáról szóló 343/2009 (XII.30) Korm. rendelet, valamint egyes beszerzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
5.	27/2010 (XII. 31) NGM rendelet	A nemzetgazdasági miniszter feladatkörébe tartozó egyes miniszteri rendeleteknek a fővárosi és megyei kormányhivatalok felállításával összefüggő módosításáról
		<i>A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII.26) MüM rendelet módosítása</i>
		<i>A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII.28) NM rendelet módosítása</i>
		<i>A Gázpalack Bizottsági Szabályzatról szóló 14/1998 (XI.27) GM rendelet módosítása</i>
		<i>Az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről szóló 25/1998 (XII.27) EüM rendelet módosítása</i>
		<i>A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998 (VI.24) NM rendelet módosítása</i>
		<i>A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről szóló 50/1999 (XI.3) EüM rendelet</i>

		<i>módosítása</i>
		<i>A biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló 61/1999 (XII.1) EüM rendelet módosítása</i>
		<i>A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 65/1999 (XII.22) EüM rendelet módosítása</i>
		<i>A munkavállalók a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló 26/2000 (IX.30) EüM rendelet módosítása</i>
		<i>A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002 (II. 8) SZCSM-EüM együttes rendelet módosítása</i>
		<i>Az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002 (II. 20) SZCSM-EüM együttes rendelet módosítása</i>
		<i>A munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 66/2005 (XII.22) EüM rendelet módosítása</i>
		<i>Az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 12/2006 (III.23) EüM rendelet módosítása</i>
		<i>A munkavédelmi jellegű bírságok pályázati, valamint információs célú felhasználásának részletes szabályairól szóló 32/2009 (XII.23) SZMM rendelet módosítása</i>
		<i>A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993 (XII.26) MüM rendelet módosításáról szóló 5/2010 (III. 9) SZMM rendelet módosítása</i>
6.	1/2011 (I. 7) NEFMI rendelet	Az egészségügyért felelő miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

4./ Helyreigazítás a 2011. 1. számban

A 2011. évi beszámoló első oldala helyesen így alakul:

Az év során **47 225** munkáltató vizsgálatára került sor. Ebből **32815-nél** találtak szabálytalanságot a felügyelők, ami az összes ellenőrzött munkáltató **69,5 %-a**.

Az ellenőrzött munkavállalók száma **782 409 fő** volt, amelyből szabálytalansággal érintett **422 559 fő** volt, ami az ellenőrzött létszám **54 %-a**.

